

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησεως 261/2013

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Β'

Συνεδρίαση της 26^{ης} Ιουνίου 2013

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ,

Μέλη:

Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος,
Ευγενία Βελώνη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Αικατερίνη
Γρηγορίου, Δημήτριος Χανής, Νομικοί Σύμβουλοι του
Κράτους.

Εισηγήτρια:

Ελένη Πασαμιχάλη, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς
ψήφο).

Αριθμ. Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 20421/14-~~4~~-2013 ερώτημα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων - Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων – Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, Δ/νση Έγκρισης και Ελέγχου Ιδιωτικών Επενδύσεων – Τμήμα ενημέρωσης και Νομικών Θεμάτων.-

Περίληψη Ερωτήματος: *“Εάν, μετά την αντικατάσταση της διάταξης της περίπτωσης β’ της παραγράφου 1 του άρθρου 241 του ν. 4072/2012, (που καθόριζε ενιαίο ενισχυόμενο κόστος επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια κατά την υπαγωγή και την ολοκλήρωσή τους), με την διάταξη της παραγράφου 21 του άρθρ. 20 του ν. 4146/2013, σε περίπτωση που η αρμόδια Υπηρεσία προχωρήσει σε ικανοποίηση αιτημάτων επενδυτών και καταβολή διαφοράς επιχορήγησης, απαιτείται δήλωση παραίτησης αυτών από ένδικο βοηθήματα, καθώς και από αξιώσεις των για καταβολή τόκων>>*

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β’) γνωμοδότησε ως εξής:

Ι. Ιστορικό: Σύμφωνα με το ιστορικό του ερωτήματος, που δίδεται από την Υπηρεσία και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτουν ως εξής:

Α. Στον εκάστοτε επενδυτικό νόμο, όπως και στον προϊσχύσαντα ν. 3299/2004, που εφαρμόζεται εν προκειμένω, παρέχονται διάφορα είδη ενισχύσεων όπως η επιχορήγηση, η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, η φορολογική απαλλαγή και η επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης. Στον ανωτέρω νόμο 3299/2004 υπάγονται μεταξύ άλλων σύμφωνα με το άρθρ. 3 παρ. Ιβ’ περιπτ. (VI) αυτού, και τα επενδυτικά σχέδια από παραγωγή ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια (φωτοβολταϊκά – επενδυτικά σχέδια του δευτερογενή τομέα). Επιλέξιμες δαπάνες, άλλως ενισχυόμενες δαπάνες, στα συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια είναι κυρίως η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, και η δαπάνη σύνδεσης με το δίκτυο της ΔΕΗ (άρθρ. 3 παρ. 5 ν. 3299/2004). Ο επενδυτής υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία την αίτηση υπαγωγής, μαζί με την σχετική Οικονομοτεχνική μελέτη και τα λοιπά δικαιολογητικά που ορίζει ο νόμος. Ο φάκελος αξιολογείται, με βάση καθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια από την Υπηρεσία, εισάγεται στην αρμόδια γνωμοδοτική Επιτροπή

και ακολούθως εκδίδεται η απόφαση υπαγωγής στην οποία περιλαμβάνονται κυρίως τα στοιχεία του φορέα, το αντικείμενο και το κόστος της επένδυσης, το ποσό της ενίσχυσης, (υπολογιζόμενο με βάση ένα ορισμένο ποσοστό επί του συνολικού κόστους της επένδυσης), το ποσό της ίδιας συμμετοχής, καθώς και τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης.

Η καταβολή της επιχορήγησης του κόστους της επένδυσης πραγματοποιείται σε δόσεις και συγκεκριμένα το 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την υλοποίηση του 50% της επένδυσης και μετά από την πιστοποίηση του αρμόδιου οργάνου ελέγχου ότι υλοποιήθηκε το τμήμα αυτό του έργου και ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις υπαγωγής και το υπόλοιπο 50% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγής λειτουργίας της επιχείρησης που γίνεται επίσης από το αρμόδιο όργανο ελέγχου (άρθρ. 8 παρ. 1 ν. 3299/2004). Τά όργανα ελέγχου διενεργούν έλεγχο για να διαπιστώσουν τόσο την πραγματοποίηση του φυσικού όσο και του οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης και προσδιορίζουν το ποσό της ενίσχυσης, με βάση το ποσό που καθορίζει η απόφαση υπαγωγής και τα παραστατικά (τιμολόγια) του φορέα, που αποδεικνύουν την αγορά και την εγκατάσταση (καινούργιου) εξοπλισμού για την ολοκλήρωση της επένδυσης. Όσον αφορά τα φωτοβολταϊκά επενδυτικά σχέδια, με την διάταξη του άρθρ. 241 παραγρ. 2β' του ν. 4072/2012 (Α'86), έναρξη ισχύος την 11/4/2012, «*Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος*» ορίστηκε ότι με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται ενιαίο ενισχυόμενο κόστος επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από_ηλιακή ενέργεια (φωτοβολταϊκά) κατά την υπαγωγή και την ολοκλήρωσή τους, με συγκεκριμένα και αντικειμενικά κριτήρια: την περίοδο υλοποίησης, την ονομαστική ισχύ, το είδος του μηχανολογικού εξοπλισμού και τα λοιπά πρόσθετα χαρακτηριστικά αυτών. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής εκδόθηκε κατ' αρχάς η υπ' αριθμ. 26430/2012 (Β'/15-6-2012) απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και στην συνέχεια η υπ' αριθμ. 39433/2012 (Β'/4-10-2012) απόφαση του Υφυπουργού

Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων, η οποία τροποποίησε την πρώτη.

Κατά την εφαρμογή της παραπάνω διάταξης, σύμφωνα με την οποία το ποσό της ενίσχυσης δεν καθορίζεται με βάση τα προσκομιθέντα από τον επενδυτή τιμολόγια, αλλά με βάση ένα συγκεκριμένο ποσοστό επί της ονομαστικής αξίας αυτών, ασκήθηκαν από τους επενδυτές δεκάδες προσφυγές ουσίας κατά του Ελλ. Δημοσίου με αίτημα την καταβολή της διαφοράς επιχορήγησης των επενδυτικών σχεδίων τους, σε σχέση με το ενισχυόμενο κόστος της απόφασης υπαγωγής και εκείνο της απόφασης ολοκλήρωσης, που προσδιορίζεται με βάση την ανωτέρω Υ.Α. σε συνδυασμό με εκείνο που καθορίζεται από την ονομαστική αξία των νόμιμων παραστατικών τους.

Β. Ακολούθησε η διάταξη του άρθρου 20 παράγραφο 21 του ν. 4146/2013 (Α' 90), με την οποία αντικαταστάθηκε η παραπάνω διάταξη του ν. 4072/2012 (Α' 86). Κατά βάση με αυτήν προστέθηκε στο τέλος της ως άνω, διάταξης του άρθρου 241 παραγρ. 1β' του ν. 4072/2012 η πρόταση ότι: *"η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια για τα οποία έχει υποβληθεί αίτημα υπαγωγής μετά την έκδοση του παρόντος νόμου"*

Μετά την παραπάνω αντικατάσταση της διάταξης του άρθρ. 241 παρ. 1β' του ν. 4072/2012 (Α' 86), εκδόθηκε η υπ' αριθμ. πρωτ. 18570/26-4-2013 ερμηνευτική εγκύκλιος του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με θέμα: *"Παροχή οδηγιών για την πιστοποίηση ενισχυόμενου κόστους επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 21 του νόμου 4146/2013 "Διαμόρφωση φιλικού αναπτυξιακού περιβάλλοντος σε στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις και άλλες διατάξεις" Α' 90)*. Η Εγκύκλιος αυτή έχει επί λέξει ως εξής:

«Με την παράγραφο 21 του άρθρου 20 του ν. 4146/2013 «Διαμόρφωση φιλικού αναπτυξιακού περιβάλλοντος σε στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 90) τροποποιείται η περίπτωση β της παραγράφου 1 του άρθρου 241 του ν. 4072/2011 (Α' 86) ως ακολούθως:

β. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται ενιαίο ενισχυόμενο κόστος επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια κατά την υπαγωγή και κατά την ολοκλήρωσή τους, με κριτήρια την περίοδο υλοποίησης, την ονομαστική ισχύ τους, το είδος του μηχανολογικού εξοπλισμού τους, καθώς και τα πρόθετα χαρακτηριστικά τους. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια για τα οποία έχει υποβληθεί αίτημα υπαγωγής μετά την έκδοση του παρόντος νόμου.

Σε εφαρμογή της παραπάνω ρύθμισης, από τη δημοσίευση του νόμου 4146/2013 (Α'90):

α. Η ως άνω διάταξη έχει εφαρμογή επί επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια, για τα οποία έχει υποβληθεί αίτημα υπαγωγής τους στον επενδυτικό νόμο 3299/2004, πριν την τροποποίηση του με το νόμο 4072/2012, δηλαδή πριν την 11-04-2012 (ημερομηνία δημοσίευσής του).

Σχετική απόφαση ολοκλήρωσης εκδίδεται στο πλαίσιο ιεραρχικού ελέγχου νομιμότητας που διενεργείται από τα όργανα της Διοίκησης, κατά τη συνήθη διοικητική διαδικασία.

Το ενισχυόμενο κόστος προκύπτει από τα σχετικά ελεγμένα και πιστοποιημένα παραστατικά/ τιμολόγια, τα οποία υποβάλλει ο επενδυτής και έως το ύψος της ενίσχυσης που έχει εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής, στο πλαίσιο του ως άνω διενεργούμενου ελέγχου νομιμότητας.

αα. Τιμολόγια τα οποία δεν πιστοποιούνται από το όργανο ελέγχου, δε δύναται να συνυπολογιστούν για τον προσδιορισμό του ύψους επιχορήγησης.

ββ. Τυχόν πιστοποιημένα τιμολόγια πέραν του εγκεκριμένου με την απόφαση υπαγωγής κόστος, επίσης δε δύναται να συνυπολογιστούν για τον προσδιορισμό του ύψους επιχορήγησης..

β. Επί επενδυτικών σχεδίων για τα οποία έχει εκδοθεί απόφαση ολοκλήρωσης πριν την έκδοση του νόμου 4146/2013, δηλαδή πριν την 18-04-2013, (ημερομηνία δημοσίευσής του) δύναται να υποβληθούν

αιτήματα για τη διόρθωση του ποσού επιχορήγησης, κατ' εφαρμογή της παρ. 21 του άρθρου 20 του νομού αυτού.»

Γ. Κατά την εφαρμογή της παραπάνω τελευταίας διάταξης του άρθρ. 20 παρ. 21 του ν. 4146/2013, στο πλαίσιο της ανωτέρω εγκυκλίου, δημιουργήθηκε ζήτημα στην αρμόδια Υπηρεσία εάν μπορεί να προχωρήσει σε ικανοποίηση αιτημάτων επενδυτών και στην καταβολή της διαφοράς επιχορήγησης, δίχως να απαιτείται δήλωση παραίτησης από τυχόν ασκηθέντα από τους επενδυτές ένδικα βοηθήματα, καθώς και από αξιώσεις αυτών για καταβολή τόκων.

II. Εφαρμοστέες διατάξεις:

A. Στην παράγραφο 1β' του άρθρ. 241 του ν. 4072/2012 (Α'86) ορίζεται "Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζεται ενιαίο ενισχυόμενο κόστος επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια κατά την υπαγωγή και κατά την ολοκλήρωσή τους, με κριτήρια την περίοδο υλοποίησης, την ονομαστική ισχύ τους, καθώς και τα πρόσθετα χαρακτηριστικά τους"

Με το άρθρο 1^ο και άρθρο 2^ο της υπ' αριθμ. 26430/2012 (Β' /15-6-2012) απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παραγράφου 1β' του άρθρου 241 του ν. 4072/12 ορίστηκε: «Άρθρο 1^ο καθορίζεται ενιαίο ενισχυόμενο κόστος επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια.....σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα: ΜΕΣΕΣ ΤΙΜΕΣ ΦΒ/ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΒΑΣΕΙΣ (€/wp) – ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1^ο εξάμηνο, 2^ο εξάμηνο.....ευρωπαϊκά 2,80....., 2,75.....κινέζικα 2,52, 248.....Άρθρο 2^ο Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν έχουν ολοκληρωθεί και εντάσσονται στις διατάξεις του Ν. 3299/2004, χωρίς τη συνδρομή των διατάξεων του άρθρου 241 του ν. 4072/2012, το ενισχυόμενο κόστος κατά την υπαγωγή και την ολοκλήρωση στο εξής καθορίζεται σύμφωνα με τις τιμές του 1^{ου} εξαμήνου του 2012.....»

Εξάλλου με την υπ' αριθμ. 39433/14-9-2012 (Β'/4-10-12) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων, τροποποιήθηκε το άρθρο 1^ο και 2^ο της παραπάνω Υ.Α. και σ'

αυτήν ορίστηκε ότι: «Άρθρο 1^ο καθορίζεται ενιαίο ενισχυόμενο κόστος επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμούσύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα: ΜΕΣΕΣ ΤΙΜΕΣ ΦΩΤΟΣΤΑΘΕΡΕΣΜΕΣΕΣ ΤΙΜΕΣ Φ/Β /Τ+Rchers (E/Wp).....ΠΕΡΙΟΔΟΣ.....Ευρωπαϊκά.....Κινέζικα” Άρθρο 2^ο Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν έχουν συνδεθεί με τη ΔΕΗ μέχρι το πέρας του 1^{ου} εξαμήνου του 2012 και εντάσσονται στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 χωρίς τη συνδρομή των διατάξεων του άρθρου 241 του Ν. 4072/2012, το ενισχυόμενο κόστος, κατά την υπαγωγή και την ολοκλήρωση στο εξής, καθορίζεται με τις τιμές του 1^{ου} εξαμήνου 2012”.

Β. Στην περίπτωση 21 του άρθρ. 20 του ν. 4146/2013 (Α' 90) ορίστηκε ότι: «Η περίπτωση β' της παραγράφου 1. του άρθρου 241/2012 (Α' 86) αντικαθίσταται ως ακολούθως: β. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται ενιαίο ενισχυόμενο κόστος επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια κατά την υπαγωγή και κατά την ολοκλήρωσή τους, με κριτήρια την περίοδο υλοποίησης, την ονομαστική ισχύ τους, το είδος του μηχανολογικού εξοπλισμού τους, καθώς και τα πρόσθετα χαρακτηριστικά τους. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια για τα οποία έχει υποβληθεί αίτημα υπαγωγής μετά την έκδοση του παρόντος νόμου».

III. Ερμηνεία των διατάξεων

Από τις παραπάνω διατάξεις και το δίδόμενο ιστορικό προκύπτουν τα ακόλουθα:

Α. Τα επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του προϊσχύσαντος επενδυτικού νόμου 3299/2004 (Α' 261) ,κατ' άρθρο 3 παραγρ. 16 περιπτ. Vi αυτού. Με τον νέο επενδυτικό νόμο 3908/2011 (Α. 251) δεν επιχορηγούνται τέτοιου είδους επενδυτικά σχέδια. Επίσης για όλα ανεξαιρέτως τα επενδυτικά σχέδια του ν. 3299/2004 υποβάλλονταν, σύμφωνα με το νόμο, αιτήματα μέχρι και της

29/1/2010 (άρθρ. 10 ν. 3816/2010), ενόψει της ψήφισης και εφαρμογής του νέου επενδυτικού νόμου 3908/2011.

Για τα συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια με το άρθρ. 241 παράγραφος 1, περίπτωση β' του ν. 4072/2012, (έναρξη ισχύς από 11-4-2011), ορίστηκε ότι με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται ενιαίο ενισχυόμενο κόστος, τόσο κατά την υπαγωγή, όσο και κατά την ολοκλήρωσή τους με σταθερά και καθορισμένα κριτήρια για καθένα εξ αυτών, όπως είναι η περίοδος υλοποίησης, η ονομαστική ισχύς τους, καθώς και τα πρόσθετα χαρακτηριστικά τους. Στην συνέχεια και κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης εκδόθηκε η ΥΑ αριθμ. 26430/2012/Β' 1915) και ακολούθως η τροποποιητική αυτής ΥΑ αριθμ. 39433/2012 (Β' 2691). Με τις αποφάσεις αυτές καθορίστηκε ο τρόπος υπολογισμού του ενιαίου ενισχυόμενου κόστους για τα φωτοβολταϊκά με σταθερά ποσοστά επί της ονομαστικής αξίας των προσκομισθέντων τιμολογίων των επενδυτών και με αντικειμενικά κριτήρια για όλα ανεξαιρέτως τα επενδυτικά σχέδια, ανάλογα αν η υπαγωγή ή η ολοκλήρωσή τους έλαβε χώρα το 1^ο ή το 2^ο εξάμηνο και αν είναι Ευρωπαϊκής ή Κινέζικης Τεχνολογίας. Παράλληλα με τις ίδιες Υπουργικές Αποφάσεις ορίστηκε ότι για τα επενδυτικά σχέδια "που δεν έχουν συνδεθεί με τη ΔΕΗ μέχρι το πέρας του 1^{ου} εξαμήνου του 2012", (τα εντός εις αγωγικών προστέθηκαν με τη δεύτερη ΥΑ) και εντάσσονται στις διατάξεις του Ν. 3299//2004, χωρίς τη συνδρομή των διατάξεων του άρθρ. 241 του Ν. 4072/2012, το ενισχυόμενο κόστος κατά την υπαγωγή και την ολοκλήρωση στο εξής, καθορίζεται με τις τιμές του 1^{ου} εξαμήνου του 2012.»

Ακολούθησε η αντικατάσταση της ανωτέρω διάταξης με την παράγραφο 21 του άρθρ. 20 του ν. 4146/2013. Όπως αναφέρεται στο ιστορικό, στην ουσία η αντικατασταθείσα διάταξη παρέμεινε ίδια, στο τέλος όμως αυτής προστέθηκε εδάφιο, στο οποίο αναφέρεται ότι «η Υπουργική Απόφαση περί καθορισμού του ενιαίου ενισχυόμενου κόστους για τα φωτοβολταϊκά εφαρμόζεται σε επενδυτικά σχέδια για τα οποία έχει υποβληθεί αίτημα υπαγωγής μετά την έκδοση του παρόντος νόμου.» Ενόψει της ανωτέρω τελευταίας - διάταξης δημιουργήθηκαν προβληματισμοί στην

Υπηρεσία σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής αυτής, όπως παραπάνω διατυπώνονται στο ιστορικό του ερωτήματος.

Β. Με την διάταξη της παραγράφου 21 του άρθρ. 20 του ν. 4146/2013, η οποία, κατά τα προαναφερόμενα, νομοθετήθηκε σε αντικατάσταση της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρ. 241 του ν. 4072/2012 (Α'86), εκδηλώνεται η σαφής βούληση του νομοθέτη να καταργήσει το ενιαίο ενισχυόμενο κόστος στα φωτοβολταϊκά επενδυτικά σχέδια του ν. 3299/2004. Μέσα στο ίδιο πλαίσιο ερμηνείας της παραπάνω διάταξης εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 18570/26.4.2013 εγκύκλιος του Υφυπουργού Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Στα κυριότερα σημεία της εγκυκλίου αυτής αναφέρεται ότι: *«η τελευταία πιο πάνω διάταξη του άρθρου 20, παράγραφος 21 του ν. 4146/2013 εφαρμόζεται σε επενδυτικά – φωτοβολταϊκά σχέδια για τα οποία έχει υποβληθεί αίτημα υπαγωγής πριν της 11/4/2012 (ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4072/2012), το ενισχυόμενο κόστος προκύπτει από τα σχετικά ελεγμένα τιμολόγια κατόπιν ελέγχου από τα κεντρικά Όργανα Ελέγχου κατά τη συνήθη διοικητική διαδικασία και μέχρι το ύψος του το εγκεκριμένου κόστους που έχει προσδιοριστεί με την απόφαση υπαγωγής και τέλος για όσα επενδυτικά σχέδια έχει εκδοθεί απόφαση υπαγωγής πριν την έκδοση του ν. 4146/2013, (ήτοι πριν της 18-4-2013 ημερομηνία δι. ισοτίεσης αυτού), δύναται να υποβληθούν αιτήματα για τη διόρθωση του ποσού της επιχορήγησης, σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη»*

Γ. Η διοίκηση, προβαίνοντας σε εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 21 του άρθρου 20 του ν. 4146/2013 και με βάση τις οδηγίες της προαναφερόμενης Εγκυκλίου, αντιμετώπισε το ζήτημα εάν, σε περίπτωση που οι επενδυτές υποβάλλουν αίτημα για καταβολή της διαφοράς του ποσού της επιχορήγησης, μεταξύ εκείνου που προσδιορίστηκε με βάση την προϊσχύουσα διάταξη περί καθορισμού ενιαίου ενισχυόμενου κόστους επιχορήγησης και εκείνου που θα πρέπει να επιχορηγηθεί η επένδυσή τους με βάσει τα (πιστοποιημένα από το αρμόδιο όργανο ελέγχου), τιμολόγια, αντιμετώπισε το ζήτημα *«εάν μπορεί να προβεί σε ικανοποίηση των σχετικών αιτημάτων δίχως να απαιτήσει από τους επενδυτές δήλωση παραίτησης αυτών, από τυχόν*

ασκηθέντα ένδικα βοηθήματα καθώς και από τις τυχόν αξιώσεις των για καταβολή τόκων επί του ποσού της άνω διαφοράς».

α) Η παραίτηση από ένδικο βοήθημα ή μέσο, ως συνέπεια της αρχής της ελεύθερης διάθεσης του αντικειμένου της δίκης, αποτελεί μονομερή δήλωση βουλήσεως του διαδίκου περί τερματισμού του δικαστικού αγώνα και ανήκει στις διαμορφωτικές διαδικαστικές πράξεις που επιφέρουν έννομες δικονομικές συνέπειες, αμέσως εκ του νόμου, χωρίς να απαιτείται σύμπραξη των δικαστικών οργάνων αλλά, ούτε και συναίνεση του διαδίκου, εφόσον αυτή γίνει πριν από την έναρξη της πρώτης συζήτησης. (βλ. Μωυσιδής Κωδ. Διοικ. Δικον. άρθρ. 143). Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. 143 του ν. Διοικ. Δικ. (ν. 2717/1999), εφόσον η παραίτηση λάβει χώρα πριν από την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως μπορεί να γίνει με έγγραφη δήλωση του δικαστικού πληρεξουσίου του διαδίκου, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, ή με έγγραφη δήλωση του ίδιου του διαδίκου, (ή του νομίμου αντιπροσώπου ή εκπροσώπου αυτού), κατατιθεμένη επίσης στην γραμματεία του δικαστηρίου, χωρίς τη συναίνεση του αντιδίκου (παράγραφος 2 περίπτωση α,β,γ), είναι δε ανίσχυρη όταν γίνεται υπό όρο ή αίρεση. Στην προκειμένη περίπτωση, αν πριν από την ικανοποίηση του κατά τὰ άνω περιγραφόμενου αιτήματος των επενδυτών, ζητηθεί από την διοίκηση η κατάθεση εκ μέρους τους μονομερούς δήλωσης περί παραίτησης τούτων από τυχόν ασκηθέντα από αυτούς ένδικα βοηθήματα, στην γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου η συγκεκριμένη δήλωση παραίτησης θα υποβληθεί από τους επενδυτές υπό την αίρεση, άλλως υπό τον όρο, της ικανοποίησης από το Δημόσιο του συγκεκριμένου αιτήματός των. Η παραίτηση όμως με την μορφή αυτή θα είναι ανίσχυρη και δεν δύναται να επιφέρει τα νόμιμα αποτελέσματά της, μεταξύ των οποίων είναι και η κατάργηση της σχετικής δίκης, στην οποία προφανώς αποβλέπει η διοίκηση (βλ. Νικολάου Χατζητζανή ερμηνεία κατ' άρθρον Κ. Διοικ. Δικ. έκδοση 2012 σελ. 877 επ., Γνωμ. ΝΣΚ 155/2011).

β) Όσον αφορά το θέμα των τόκων δεν υφίσταται υπερημερία για την καταβολή τόκων όταν η καθυστέρηση της παροχής οφείλεται σε δικαιολογημένη αμφιβολία του οφειλέτη περί την έκταση της οφειλής ή την

ύπαρξη αυτής (ΑΠ. 172/80 Ε.Ε.Ν. 47/1467, Γνωμ. ΝΣΚ 132/1985), όπως συμβαίνει στην προκείμενη περίπτωση, κατά το χρονικό διάστημα που ίσχυε η αντικατασταθείσα διάταξη του άρθρ. 241 του ν. 4072/2012. Δηλαδή όπως προαναφέρθηκε κατά τον κρίσιμο χρόνο ίσχυε διαφορετικό νομοθετικό καθεστώς, το οποίο νόμιμα εφήρμοζε η διοίκηση σύμφωνα με το άρθρο τρίτο του ν. 4098/2012, που ορίζει ότι τα «*επενδυτικά σχέδια διέπονται ως προς την εφαρμογή των νόμων αυτών από τις διατάξεις που ισχύουν κατά τον χρόνο της αίτησης υπαγωγής, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από ειδικές ή μεταβατικές διατάξεις.*» Εξάλλου για να επιβληθούν τόκοι σε βάρος του Δημοσίου θα πρέπει να υφίσταται ληξιπρόθεσμη οφειλή (που δεν υπάρχει εν προκειμένω, κατά τα προεκτεθέντα) και επίδοση αγωγής εκ μέρους του διοικουμένου (άρθρ. 21 Ν.Δ 26/1944 Κώδικα Νόμων Δικών του Δημοσίου). Περαιτέρω τα αποτελέσματα της οχλήσεως που επέρχονται με την επίδοση αγωγής δεν ανατρέπονται αν ο ενάγων παραιτηθεί από την αγωγή (ΑΠ 629/60 Νο Β 17,401, εσ. Αθ. 7179/76 Γνωμ. ΝΣΚ 132/1985), ούτε αν αυτή απορριφθεί για τυπικούς λόγους (ΑΠ 83/76 Νο Β 24.6.09). Έχει κριθεί επίσης από την νομολογία ότι σε περίπτωση ικανοποίησης του ιδιώτη από το ποσό της κύριας απαίτησής του (κεφάλαιο) δεν δύναται αυτός εκ των υστέρων να ασκήσει αυτοτελή αγωγή μόνο για τους τόκους, δεδομένου ότι οι τόκοι θεωρούνται παρεπόμενη του κεφαλαίου απαίτηση, και δεν είχαν, πάντως, στην περίπτωση αυτή, γεννηθεί κατά το χρόνο εξόφλησης της κυρίας απαίτησης (βλ. Δεφ. Αθ. 71/2010, 828,511/2009, 1164/2006). Εν κατακλείδι σε περίπτωση ικανοποίησης των επενδυτών, όσον αφορά το κεφάλαιο κατ' εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 21 του άρθρ. 21 του ν. 4146/2013, είναι αμφίβολο αν αυτοί θα μπορέσουν να αξιώσουν αυτοτελώς τους τόκους επί του κεφαλαίου αυτού.

γ) Εν πάση περιπτώσει, πέραν των προαναφερόμενων λόγων που καθιστούν επισφαλή την επιδίωξη εκ μέρους των επενδυτών της καταβολής από το Δημόσιο τόκων για την παραπάνω αξίωσή τους, κατά την ικανοποίηση της ανωτέρω απαίτησης αυτών από την διοίκηση δεν δύναται να αποκλεισθούν αυτοί από την άσκηση οποιουδήποτε τυχόν νομίμου δικαιώματός των ενώπιον των Δικαστηρίων, καθόσον τούτο πιθανόν να

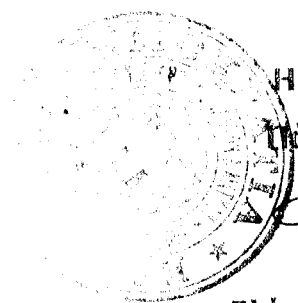
θεωρηθεί ως εκδήλωση υπέρβασης των ακραίων ορίων εξουσίας του Δημοσίου ή ως παραβίαση ατομικού δικαιώματος του διοικουμένου εκ μέρους του Δημοσίου, το οποίο δικαίωμα εκδηλώνεται με την απαίτηση του ατόμου για παροχή δικαστικής προστασίας και το συνακόλουθο δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, κατά την συνταγματική αρχή του άρθρ. 20 παρ. 1 του Συντάγματος και των οριζόμενων στο άρθρο 6 παρ. 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, που κυρώθηκε με το ν. δ 53/1974 (Α' 259).

IV. Ενόψει των προαναφερομένων, κατά την ομόφωνη γνώμη του τμήματος στο τεθέν ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι η αρμόδια Υπηρεσία, κατά την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 20 παράγρ. 21 του ν. 4146/2013, δύναται να προχωρήσει σε ικανοποίηση αιτημάτων επενδυτών και καταβολή διαφοράς επιχορήγησης, δίχως να απαιτείται δήλωση παραίτησης αυτών από ένδικα βοηθήματα, καθώς και από αξιώσεις των για καταβολή τόκων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα 28/6/2013

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μιχαήλ Απέσσος
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια
Πρόεδρος ΝΣΚ

Ελένη Πασαμιχάλη